

Soarta cauțiunii achitate pentru suspendarea executării titlului, în condițiile art. 638 alin. (2) C. Pr. Civ.

The fate of the bail paid for the suspension of the enforcement
of the title, under the conditions of art. 638 par. (2) C. Pr. Civ.

Nicolae-Horia Țiț¹

Rezumat: Debitorul poate obține suspendarea executării până la soluționarea acțiunii de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu în aceleași condiții în care poate fi obținută suspendarea până la soluționarea contestației la executare. Prin aceste condiții se numără și cea referitoare la achitarea cauțiunii. Articolul analizează dacă această cauțiune, odată achitată, va avea același regim procedural ca și în cazul celei achitate pentru suspendarea formulată în cadrul contestației sau dacă, dimpotrivă, îi sunt aplicabile regulile de drept comun. De asemenea, sunt analizate consecințele acestei distincții.

Cuvinte-cheie: executare; suspendare; contestație; cauțiune.

Abstract: The debtor may obtain the suspension of execution until the resolution of the substantive action having as object the annulment of the executory title in the same conditions in which the suspension can be obtained until the settlement of the enforcement appeal. These conditions also include the one relating to the payment of a bail. The article examines whether such bail, once paid, will have the same procedural regime as in the case of the one paid for the suspension formulated in the enforcement appeal or if, on the contrary, the rules of common law apply to it. The consequences of this distinction are also analysed herein.

Keywords: execution; suspension; appeal; bail.

1. Introducere. Suspendarea executării până la soluționarea acțiunii de fond

Art. 638 alin. (2) C. pr. civ. reglementează posibilitatea suspendării executării în cadrul acțiunii de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu non-jurisdicțional, în ipotezele prevăzute de pct. 2 și 4 ale alin. (1) al aceluiași articol, respectiv în cazul titlurilor executorii reprezentate de înscrisuri autentice, titluri de credit sau alte înscrisuri cărora legea le recunoaște puterea executorie².

¹ Lector univ. dr., Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, email: horia.tit@gmail.com.

² Este de remarcat faptul că dispozițiile art. 638 alin. (2) C. pr. civ. nu sunt aplicabile în cazul titlurilor executorii reprezentate de încheierile și procesele verbale întocmite de executorii judecătorești, având în vedere că acestea nu pot fi atacate prin intermediul

Textul de lege vizează orice fel de acțiune de fond care ar avea drept finalitate desființarea actului juridic care constituie, în același timp, titlu executoriu, – acțiune în anulare, constatare nulității, reziliere, rezoluțiune etc. – ceea ce face ca aceste acțiuni să poată fi încadrate în categoria „altor cereri privind executare silită”, la care se referă art. 719 alin. (1) C. pr. civ. Cu alte cuvinte, ca și în ipoteza formulării unei contestații la executare, persoana interesată poate solicita suspendarea executării până la soluționarea cererii respective, pentru a înlătura eventualele dificultăți care ar putea fi determinate de continuarea procedurii execuționale, atât sub aspectul consecințelor patrimoniale imediate (sechestrarea bunurilor, instituirea unor popriri etc.), cât și a celor cauzate de faptul că, în anumite cazuri, repunerea părților în situația anterioară poate fi un remediu insuficient³. De altfel, art. 638 alin. (2) C. pr. civ. face trimitere, în teza sa finală, la dispozițiile art. 719 C. pr. civ., care constituie dreptul comun în ceea ce privește procedura de suspendare a executării silite⁴.

unor acțiuni de fond, ci numai pe calea contestației la executare. De asemenea, art. 638 alin. (2) C. pr. civ. nu este aplicabil în cazul titlurilor executorii notariale, însă, în legătură cu acestea, trebuie reținut că, în ciuda menționării lor la art. 638 alin. (1) pct. 3 C. pr. civ., legislația română nu reglementează la momentul de față o procedură de emiteră a acestora. Pentru detalii, a se vedea G. A. Lazăr, N.-H. Țiț, *Clarificarea noțiunii de titlu executoriu notarial*, în „Revista Română de Executare Silită”, Nr. 4/2018, pp. 42-58

- ³ Spre exemplu, în cazul urmăririi silite mobiliare, dacă s-a procedat la vânzarea silită a bunurilor debitorului, acesta nu va mai putea, ca regulă generală, să obțină restituirea bunurilor; întoarcerea executării se face, în aceste cazuri, prin restituirea de către creditor a sumei rezultat din vânzare, actualizată în funcție de rata inflației, potrivit art. 723 alin. (3) C. pr. civ. A se vedea M. Dinu, R. Stanciu, *Executarea silită în Codul de procedură civilă, Comentariu pe articole*, ed. a 2-a, Editura Hamangiu, București, 2019, pp. 451-452.

Cu alte cuvinte, în lipsa unei măsuri de suspendare a executării, chiar dacă, ulterior vânzării silite a bunurilor mobile, debitorul ar obține anularea titlului executoriu sau a executării silite, el nu va mai putea redobândi bunurile vândute, ci va putea pretinde numai obligarea creditorul la plata prețului obținut prin vânzarea silită, actualizat cu rata inflației. Or, raportat la dispozițiile art. 769 C. pr. civ., prețul de adjudecare poate fi mult inferior valorii de piață a bunului mobil [art. 769 alin. (9) C. pr. civ. permite, spre exemplu, vânzarea bunului la al doilea termen de licitație, la un preț mai mic de 50% din prețul de pornire a primei licitații, chiar și atunci când la licitații se prezintă un singur ofertant]. De asemenea, art. 777 alin. (1) C. pr. civ. nu permite desființarea vânzării împotriva terțului adjudecatar decât dacă se dovedește fraudă din partea acestuia. Prin urmare, o eventuală întoarcere a executării prin obligarea creditorului la plata către debitor a prețului actualizat cu rata inflației să fie insuficientă pentru o veritabilă repunere a debitorului în drepturile sale, în cazul în care acesta nu poate dovedi fraudă terțului adjudecatar. În aceste condiții, posibilitatea obținerii suspendării executării este, pentru debitor, esențială în apărarea drepturilor sale.

- ⁴ Acest lucru a fost reținut și de Înalta Curtea de Casație și Justiție, care, în considerentele Deciziei nr. 8/2015 (publicată în M. Of. nr. 539 din 20 iulie 2015) – decizie prin care a fost soluționat recursul în interesul legii formulat de Colegiul de

Spre deosebire, însă, de cererea de suspendare a executării silită formulată în cadrul contestației la executare, care presupune existența unei proceduri execuționale și care, prin urmare, nu ar putea fi formulată decât după declanșarea acesteia prin depunerea cererii de executare silită de către creditor la organul de executare competent, cererea de suspendare formulată în temeiul art. 638 alin. (2) C. pr. civ. poate fi introdusă de persoana interesată chiar dacă procedura execuțională nu a fost încă declanșată. Astfel, textul de lege se referă a „suspendarea executării titlurilor (...)” și nu la „suspendarea executării silită”; prin urmare, cererea poate fi introdusă și înainte de formularea de către creditor a cererii de executare silită, sub condiția ca titlul de creanță al creditorului să fie, în același timp, executoriu.

Calea procesuală reglementată de art. 638 alin. (2) C. pr. civ. se aseamănă, sub acest aspect, cu cea prevăzută de art. 450 C. pr. civ., permițând debitorului nu numai să suspende o procedură execuțională pendinte, ci și să preîntâmpine efectele negative ale declanșării acesteia. Altfel spus, pe calea cererii de suspendare formulată în temeiul art. 638 alin. (2) C. pr. civ., se poate obține atât suspendarea executării silită, odată ce a fost declanșată, cât și suspendarea executorialității titlului, anterior formulării cererii de executare de către creditor⁵. În această ultimă ipoteză, în cazul formulării ulterioare a cererii de executare de către creditor, încuviințarea acesteia urmează a fi respinsă de instanța de executare în temeiul art. 666 alin. (5) pct. 7 C. pr. civ., suspendarea executorialității titlului până la soluționarea acțiunii de fond care tinde la desființarea acestuia constituind un veritabil impediment la încuviințarea executării silită⁶.

Conducere al Curții de Apel Constanța, stabilindu-se că „în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 450 alin. (5) raportat la art. 997 și următoarele și art. 719 alin. (7) din Codul de procedură civilă: cererea de suspendare provizorie se judecă de un complet format din doi judecători; instanța se pronunță asupra cererii prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac” – a reținut că „(...) art. 719 alin. (7) din Codul de procedură civilă reprezintă dreptul comun în materia suspendării provizorii a executării silită, indiferent dacă executarea silită a început sau nu (față de finalitatea deja arătată a suspendării, constând nu numai în oprirea activității formelor de executare, ci și, după caz, în preîntâmpinarea executării silită)”.

⁵ N.-H. Țiț, *Considerații privind suspendarea executării silită până la soluționarea acțiunii de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu*, în volumul „Conferința Internațională «Procesul civil și executarea silită. Trecut, prezent, viitor» 30 august – 1 septembrie 2018, Târgu Mureș, România”, Editura Universul Juridic, București, 2018, pp. 117-118.

⁶ N.-H. Țiț, *Încuviințarea executării silită*, Editura Universul Juridic, București, 2017, p. 435. Apreciem că, în această situație, aplicând același raționament ca și în cazul suspendării executării hotărârii apelate, respectiv recurate, până la soluționarea căii de atac, creditorului trebuie să îi fie recunoscută posibilitatea de a obține înființarea de măsuri asigurătorii asupra patrimoniului debitorului, situația fiind echivalentă celei prevăzute de art. 953 alin. (1) C. pr. civ. A se vedea, în acest sens, G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual civil, Ed. a 5-a, revizuită și adăugită*, Editura Hamangiu, București, 2020, p. 452. Autorii au reținut că „(...) în mod excepțional, atunci când executarea a

Cererea de suspendare a executării până la soluționarea acțiunii de fond poate fi formulată în tot cursul judecății acesteia din urmă, atât în fața primei instanțe, cât și în fața instanțelor de control judiciar. Art. 638 alin. (2) C. pr. civ. nu condiționează formularea cererii de suspendare odată cu acțiunea de fond, ci precizează că suspendarea poate fi dispusă „în cadrul” acesteia din urmă. Prin urmare, legea impune doar existența unei judecăți de fond care să aibă drept finalitate desființarea titlului, fiind irelevant stadiul judecății acesteia.

Importanța practică a dispozițiilor art. 638 alin. (2) C. pr. civ. a crescut în condițiile în care, prin Legea nr. 310/2018, au fost modificate condițiile de admisibilitate ale contestației la executare, fiind înlăturată posibilitatea invocării unor motive de fapt și de drept cu privire la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu inclusiv în cazul în care pentru desființarea titlului executoriu debitorul ar avea deschisă calea unei acțiuni de drept comun⁷. Prin urmare, în aceste cazuri, debitorului nu îi rămâne decât posibilitatea de a formula o astfel de acțiune, în cadrul căreia să solicite și suspendarea executării, o eventuală contestație la executare nemaiputând fi promovată decât pentru motive procedurale, referitoare exclusiv la procedura execuțională⁸.

fost suspendată înainte de declanșarea ei, de exemplu, în cazul suspendării executării hotărârii care se bucură de executare provizorie, subsecvent exercitării apelului sau recursului, ori în cazul suspendării executării dispuse de instanța de recurs, ar trebui recunoscută posibilitatea creditorului de a solicita instituirea de măsuri asigurătorii, chiar dacă acesta este în posesia unui titlu executoriu, câtă vreme punerea în executare a acestuia este suspendată”.

Or, în ipoteza în care debitorul obține suspendarea executării titlului, în temeiul art. 638 alin. (2) C. pr. civ. anterior formulării cererii de executare, creditorul deține un titlu de creanță, însă executorialitatea acestuia este suspendată până la soluționarea acțiunii de fond care tinde la desființarea titlului. Prin urmare, atât timp cât legea permite debitorului să obțină suspendarea executării titlului, ar trebui să fie recunoscută și posibilitatea creditorului de a-i fi încuviințate măsuri asigurătorii până la momentul soluționării pe fond a acțiunii având ca obiect desființarea titlului său. A se vedea N.-H. Țiț, *Considerații privind suspendarea executării silită...*, loc. cit., pp. 118-119.

⁷ În redactarea anterioară, admisibilitatea invocării în cadrul contestației la executare a acestor motive era condiționată numai de inexistența unei „căi procesuale specifice”, doctrina și practica judiciară fiind majoritară în a aprecia că această sintagmă nu includea și acțiunile de drept comun. A se vedea, în acest sens A. Tabacu, *Semnificația noțiunii de „cale procesuală specifică” prevăzută de art. 713 alin. (2) C. pr. civ.*, în E. Oprina, V. Bozeșan, *Executarea silită. Dificultăți și soluții practice*, Vol. 1, Editura Universul Juridic, București, 2016, pp. 445-450.

⁸ N.-H. Țiț, R. Stanciu, *Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă – comentarii, explicații, jurisprudență relevantă*, Editura Hamangiu, București, 2019, pp. 126-129. Rămâne controversată problematica admisibilității formulării pe calea contestației la executare a motivelor referitoare la caracterul abuziv al clauzelor cuprinse în contractul care constituie titlul executoriu. Unii autori (R.-M. Necula, *Compatibilitatea modificărilor aduse Codului de procedură civilă, prin Legea nr. 310/2018, în ceea ce privește contestația la executare, cu jurisprudența CJUE în materia clauzelor abuzive cuprinse în contracte de credit*, în

Trimiterea pe care art. 638 alin. (2) teza a II-a C. pr. civ. o face către art. 719 C. pr. civ. are mai multe consecințe: pe de o parte, cererii de suspendare a executării formulată în temeiul art. 638 alin. (2) C. pr. civ. îi sunt aplicabile, în mod corespunzător, regulile de procedură prevăzute de art. 719 C. pr. civ. cu privire la soluționarea cererii de suspendare propriu-zise, respectiv a cererii de suspendarea provizorie; pe de altă parte, și în cazul suspendării executării până la soluționarea acțiunii de fond sunt aplicabile regulile referitoare la plata cauțiunii, al cărei quantum se determină potrivit art. 719 alin. (2), respectiv (3) C. pr. civ. Prin urmare, se ridică întrebarea dacă, în condițiile în care suspendarea este cerută în cadrul acțiunii de fond, cauțiunea va avea aceeași soartă ca și în cazul în care aceasta este achitată în vedere suspendării executării până la soluționarea contestației la executare.

2. Cauțiunea – condiție de admisibilitate a cererii de suspendare

Art. 719 alin. (2) și (3) reglementează condiția achitării unei cauțiuni în vederea soluționării cererii de suspendare, stabilită prin raportare la obiectul cererii și la caracterul evaluabil, respectiv neevaluabil în bani al acesteia. Textul de lege menționează că cel care solicită suspendarea executării „trebuie să dea în prealabil o cauțiune”, prin urmare aceasta constituie o veritabilă condiție de admisibilitate a cererii de suspendare, dovada achitării cauțiunii trebuind să fie făcută la momentul sesizării instanței cu cererea de suspendare sau cel mai târziu la termenul de judecată la care instanța urmează să se pronunțe asupra acesteia⁹. Potrivit art. 719 alin. (2) C. pr. civ. quantumul cauțiunii se stabilește, în cazul în care obiectul contestației la executare este evaluabil în bani, la valoarea acestuia; *mutatis mutandis*, în cazul în care suspendarea se solicită, în temeiul art. 638 alin. (2) C. pr. civ., până la soluționarea acțiunii de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu, quantumul cauțiunii se stabilește prin raportare la obiectul

„Revista Română de Executare Silită” nr. 3/2019, pp. 51-60; Idem, *Ordonanța pronunțată de CJUE, în cauza C-75/19, cu privire la posibilitatea invocării clauzelor abuzive în cadrul contestației la executare. Revirement jurisprudențial?*, în „Revista Română de Executare Silită” nr. 3/2019, pp. 39-47) au susținut, raportat tocmai la posibilitatea pe care legea o deschide potrivit art. 628 alin. (2) C. pr. civ., de a fi suspendată executarea până la soluționarea acțiunii de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu, că soluția legislativă actuală este compatibilă cu reglementările europene în materia protecției drepturilor consumatorilor, ținând cont și de faptul că suspendarea executării în cadrul acțiunii de fond poate fi obținută în aceleași condiții ca și suspendarea în cadrul contestației la executare. Alți autori (G. Boroș, M. Stancu, *op. cit.*, pp. 12691-1270) au susținut că, din contră, inadmisibilitatea invocării pe calea contestației la executare a caracterului abuziv al clauzelor cuprinse în contractul care constituie titlu executoriu ar aduce atingere principiului efectivității drepturilor conferite consumatorilor de dreptul Uniunii Europene, prin prisma jurisprudenței în materie a CJUE.

⁹ Cu privire la cauțiunea prevăzută de lege ca și condiție de admisibilitate a cererii de suspendare, a se vedea c. Drăgușin, *Obligația de plată a cauțiunii și dreptul de acces la justiție*, în E. Oprina, V. Bozeșan, *Executarea silită. Dificultăți și soluții practice*, Vol. 1, Editura Universul Juridic, București, 2016, pp. 527-539.

cererii, respectiv la valoarea obiectului actului juridic a cărei desființare se solicită¹⁰. În cazul în care obiectul actului juridic nu este evaluabil în bani, vor fi aplicabile dispozițiile art. 719 alin. (3) C. pr. civ., respectiv cauțiunea va fi de 1000 de lei, în afară de cazul în care legea dispune altfel. Este de reținut faptul că deși baza de calcul este aceeași, respectiv valoarea obiectului cererii, cazurile în care legea oferă scutiri de la plata taxei judiciare de timbru nu trebuie să atragă, în mod automat, concluzia că, în respectivele cazuri, cauțiunea ar trebui stabilită potrivit art. 719 alin. (3) C. pr. civ. Caracterul evaluabil sau neevaluabil în bani al cererii trebuie stabilit prin raportare la finalitatea acțiunii, respectiv la efectele pe care admiterea acesteia le-ar avea asupra patrimoniului părților. Spre exemplu, în cazul în care se solicită constatarea caracterului abuziv al clauzelor cuprinse între un consumator și un profesionist, deși cererea este scutită de plata taxei de timbru, în temeiul art. 29 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 80/2013, cererea este una evaluabilă în bani, în măsura în care admiterea acțiunii determină consecințe patrimoniale (spre exemplu modificarea cuantumului creanței izvorâtă din respectivul act). Astfel, dacă respectivul consumator va solicita suspendarea executării până la soluționarea acțiunii de fond, chiar dacă determinarea obiectului valorii cererii nu prezintă relevanță pentru stabilirea taxei judiciare de timbru, reclamantul va avea obligația ca, potrivit art. 194 lit. c) C. pr. civ., să indice valoarea obiectului cererii și modalitatea în care acesta a fost calculat, pentru ca în funcție de acesta să fie stabilită cauțiunea ce trebuie achitată în vederea soluționării cererii de suspendare.

Raportat la situațiile enumerate în cuprinsul acestuia, apreciem că dispozițiile art. 719 alin. (4) C. pr. civ. nu sunt aplicabile în cazul în care se solicită suspendarea executării silită până la soluționarea acțiunii de fond. Cazurile prevăzute la alin. (4) – hotărârea sau înscrisul care se execută nu este, potrivit legii, executoriu; înscrisul care se execută a fost declarat fals printr-o hotărâre judecătorească dată în primă instanță; debitorul face dovada cu înscris autentic că a obținut de la creditor o amânare ori, după caz, beneficiază de un termen de plată – evocă motive pe care debitorul le poate invoca în cadrul contestației la

¹⁰ Sub acest aspect, este de reținut că, sub imperiul Codului de procedură civilă anterior, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit, prin Decizia nr. 32/2008 (publicată în M. Of. nr. 830 din 10 decembrie 2008) că „(...)în vederea determinării competenței materiale de soluționare în primă instanță și în căile de atac, sunt evaluabile în bani litigiile civile și comerciale având ca obiect constatarea existenței sau inexistenței unui drept patrimonial, constatarea nulității, anularea, rezoluțiunea, rezilierea unor acte juridice privind drepturi patrimoniale, indiferent dacă este formulat petitul accesoriu privind restabilirea situației anterioare.” Interpretarea trebuie menținută și în contextul reglementării actuale, cu atât mai mult cu cât potrivit art. 3 alin. (2) lit. a) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru (publicată în M. Of. nr. 392 din 29 iunie 2013, acțiunile în constatarea nulității, anularea rezoluțiunea sau rezilierea unui act juridic patrimonial sunt supuse regulilor de drept comun privind taxa judiciară de timbru, respectiv cele prevăzute de alin. (1) al aceluiași articol.

executare, nu în cadrul acțiunii de fond având ca obiect desființarea titlului¹¹. Prin urmare, în cazul acesteia din urmă, debitorul va avea, în toate cazurile, obligația de a plăți cauțiune, sub sancțiunea respingerii ca inadmisibilă a cererii de suspendare.

Trimiterea pe care art. 638 alin. (2) C. pr. civ. o face către art. 719 C. pr. civ. ridică problema momentului la care instanța sesizată cu cererea de suspendare va putea să dispună restituirea acesteia și a „sorții” acestei cauțiuni, raportat la soluția pe care instanța o dă cererii de suspendare. Aceasta deoarece, în ceea ce privește cauțiunea achitată de debitor în vederea suspendării executării silite până la soluționarea contestației la executare, dispozițiile art. 720 alin. (6) C. pr. civ. instituie reguli speciale în ceea ce privește restituirea cauțiunii. Astfel, textul de lege prevede că în cazul în care contestația la executare este respinsă, cauțiunea rămâne indisponibilizată, în vederea folosirii acesteia fie pentru acoperirea creanțelor reprezentate de eventualele despăgubiri solicitate de creditor pentru pagubele cauzate prin întârzierea executării (în cazul în care cererea de suspendare a fost admisă) sau de amenda la care debitorul contestator ar putea fi obligat în cazul în care contestația a fost exercitată cu rea credință, fie pentru recuperarea creanței stabilită prin titlul executoriu, adică a creanței pentru a cărei realizare a

¹¹ Soluționarea cererii de suspendare presupune o analiză *prima facie* a motivelor invocate prin cererea până la a cărei soluționare se solicită suspendarea executării și, în cazul suspendării provizorii prevăzute de art. 719 alin. (7) C. pr. civ., a urgenței (pentru detalii cu privire la motivele de suspendare a executării silite, a se vedea B. A. Arghir, *Motivele de suspendare a executării silite*, în E. Oprina, V. Bozeșan, *Executarea silită. Dificultăți și soluții practice*, Vol. 1, Editura Universul Juridic, București, 2017, pp. 370-379). Prin urmare, în cazul suspendării solicitată în temeiul art. 638 alin. (2) C. pr. civ., instanța va face o analiză a aparenței dreptului cu privire la motivele acțiunii de fond privind desființarea titlului executoriu, altfel spus suspendarea va fi dispusă atunci când există o aparență de temeinicie a acestor motive. Față de această caracteristică a suspendării executării până la soluționarea acțiunii de fond, apreciem că depunerea unei copii certificate a întregului dosar de executare nu este necesară în vedere soluționării cererii de suspendare formulată în temeiul art. 438 alin. (2) C. pr. civ., dispozițiile art. 717 alin. (2) C. pr. civ. nefiind aplicabile. Acestea din urmă instituie reguli speciale de soluționare a contestației la executare, care, în absența unui text de trimitere, nu sunt aplicabile și în vederea soluționării cererii de suspendare a executării în cadrul acțiunii de fond. Chiar dacă s-ar reține aplicabilitatea art. 717 alin. (2) C. pr. civ., este de remarcat că acesta se referă la trimiterea la dosarul instanței a unor copii certificate de executorul judecătoresc de pe actele dosarului de executare contestate, prin urmare se permite ca, inclusiv în cazul contestației la executare, să nu fie atașat întregul dosar de executare, ci numai actele contestate. Prin urmare, în cazul în care cererea de suspendare a acțiunii formulată pe cale incidentală în cadrul acțiunii de fond care tinde la desființarea titlului executoriu este formulată după declanșarea procedurii execuționale, utilă este atașarea doar a acelor acte care atestă existența dosarului de executare (încheierea de înregistrare a cererii de executare de către executorul judecătoresc, dată în condițiile art. 665 C. pr. civ., respectiv încheierea de încuviințare a executării silite, pronunțată de instanța de executare în temeiul art. 666 C. pr. civ.) și stadiul în care se găsește procedura execuțională la momentul respectiv (ultimul sau ultimele acte de executare efectuate).

fost declanșată procedura de executare silită¹². În acest scop, instanța care a soluționat contestația la executare va dispune, în cazul respingerii acesteia, și comunicarea către executorul judecătoresc a recipisei de consemnare a cauțiunii, urmând ca executorul să procedeze în funcție de soluția dispusă de instanță cu privire la soarta cauțiunii. În ipoteza în care cauțiunea urmează a fi folosită pentru acoperirea creanței rezultată din titlul executoriu, suma consemnată de debitor va avea, practic, regimul unei sume obținute din urmărirea bunurilor debitorului, urmând a fi eliberată creditorului urmăritor, iar dacă sunt mai mulți creditori urmăritori sau au fost formulate cerere de intervenție din partea altor creditori, va fi realizată procedura de distribuire, conform ordinii de preferință a creanțelor prevăzută de art. 865 C. pr. civ.

Dispozițiile art. 720 alin. (6) C. pr. civ. fac ca, în cazul în care se solicită suspendarea executării până la soluționarea contestației la executare, să nu fie aplicabile dispozițiile de drept comun de la art. 1064 C. pr. civ., referitoare la restituirea cauțiunii. Potrivit alin. (1) al acestui articol, cauțiunea se restituie, ca regulă generală, după soluționarea prin hotărârea definitivă a procesului în legătură cu care aceasta a fost stabilită și achitată, respectiv după încetarea efectelor măsurii pentru care aceasta s-a depus, iar potrivit alin. (4), în cazul în care cererea pentru care s-a depus cauțiunea a fost respinsă, instanța dispune din oficiu și restituirea cauțiunii. Atât timp cât, în cazul cererii de suspendare a executării până la soluționarea contestației la executare, cauțiunea poate fi folosită atât pentru acoperirea prejudiciului cauzat creditorului ca urmare a suspendării executării, cât și a amenzii stabilită de instanța de executare în sarcina debitorului pentru exercitarea cu rea credință a contestației la executare, dar mai ales pentru că poate fi folosită inclusiv pentru acoperirea, în parte, a creanței pentru a cărei recuperare a fost declanșată procedura execuțională, cauțiunea nu poate fi eliberată debitorului în cazul în care cererea sa de suspendare este respinsă. Practic, indiferent de soluția dată cererii de suspendare, cauțiunea va rămâne consemnată până la momentul soluționării contestației, instanța urmând să stabilească modul în care aceasta va fi folosită, în funcție de soluția dată acesteia¹³.

3. Inaplicabilitatea art. 720 alin. (6) C. pr. civ. în cazul suspendării executării până la soluționarea acțiunii de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu. Consecințe

Accesarea de către debitor a căii procesuale reglementată de art. 638 alin. (2) C. pr. civ. ridică problema aplicabilității, în cazul acesteia, a dispozițiilor art.

¹² Cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 720 alin. (6) C. pr. civ., a se vedea Șt. I. Lucaciuc, *Contestația la executare în reglementarea noului Cod de procedură civilă*, Editura Hamangiu, 2014, pp. 398-402.

¹³ A se vedea C. Drăgușin, *Restituirea cauțiunii în contextul unei cereri de suspendare a executării silite*, în E. Oprina, V. Bozeșan, *Executarea silită. Dificultăți și soluții practice*, Vol. 1, Editura Universul Juridic, București, 2016, pp. 549-554; C. Lungănașu, *Admisibilitatea cererii de suspendare a executării silite*, în „Revista Română de Executare Silită”, nr. 2/2018, pp. 44-45.

720 alin. (6) C. pr. civ., respectiv a posibilității ca instanța investită cu soluționarea acțiunii de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu să dispună, în cazul respingerii acesteia, ca suma achitată de debitor cu titlul de cauțiune să fie folosită pentru acoperirea creanței izvorâte din respectivul titlu.

O primă observație este că alin. (6) al art. 720 reglementează una dintre soluțiile pe care le poate pronunța instanța care soluționează contestația la executare, întregul articol fiind dedicat acestei chestiuni. Prin urmare, aplicarea acestuia în cazul soluționării acțiunii de fond este greu de acceptat, atât timp cât soluția dată acesteia nu va avea decât un efect indirect asupra executării silită. De altfel, este de remarcat că art. 638 alin. (2) C. pr. civ. face trimitere numai la art. 719 C. pr. civ., prin urmare s-a avut în vedere, în mod exclusiv, aplicarea regulilor privind stabilirea cauțiunii din cuprinsul acestuia. Dispozițiile cuprinse la art. 720 alin. (6) C. pr. civ. reglementează o soluție specifică pentru contestația la executare, nu pentru cererea de suspendare a executării. Este adevărat că această soluție specială influențează posibilitatea și momentul eliberării cauțiunii, însă aceasta nu face ca ea să fie aplicabilă în toate cazurile în care se dispune suspendarea executării. Caracterul special al normei reglementată de art. 720 alin. (6) C. pr. civ. face ca aceasta să nu poată fi aplicată prin analogie, astfel încât putem conchide că dispozițiile acestui articol nu sunt aplicabile în cazul în care se achită o cauțiune în vederea soluționării unei cereri de suspendare a executării până la soluționarea acțiunii de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu.

O a doua observație pornește de la constatarea că, așa cum am arătat și mai sus, suspendarea executării titlului, în condițiile art. 638 alin. (2) C. pr. civ., poate fi cerută și înainte de declanșarea unei proceduri de executare silită. Or, în această situație, aplicabilitatea art. 720 alin. (6) C. pr. civ. este exclusă în totalitate, scopul formulării cererii de suspendare nefiind acela de a suspenda o procedură execuțională pendinte, ci de a preîntâmpina declanșarea acesteia.

În aceste condiții, în ceea ce privește restituirea cauțiunii achitate în vederea soluționării cererii de suspendare a executării silită până la soluționarea acțiunii de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu vor fi aplicabile dispozițiile de drept comun ale art. 1064 C. pr. civ., soarta cauțiunii fiind influențată de soluția dată de instanța cererii de suspendare. Astfel, în cazul în care cererea de suspendare este admisă, cauțiunea va rămâne consemnată până la soluționarea definitivă a acțiunii având ca obiect desființarea titlului executoriu, față de dispozițiile art. 1064 alin. (1) C. pr. civ. Nu excludem nici posibilitatea restituirii cauțiunii în cazul încetării efectelor măsurii suspendării executării în altă modalitate, spre exemplu în cazul în care, deși a obținut suspendarea executării, debitorul alege să execute în mod voluntar obligația cuprinsă în titlu, raportat la teza finală a textului de lege sus-citat.

Măsura restituirii cauțiunii este condiționată de îndeplinirea cerințelor prevăzute de art. 1064 alin. (2) C. pr. civ., respectiv de trecerea termenului de 30 de zile în care partea interesată poate să ceară obligarea celui care a solicitat și obținut măsura suspendării la plata de despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin aceasta. Termenul de 30 de zile curge de la momentul rămânerii definitive a

hotărârii prin care este soluționată acțiunea de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu, respectiv de la momentul încetării efectelor măsurii suspendării, în cazul în care acestea încetează înainte de rămânerea definitivă a hotărârii¹⁴. Rezultă că, pentru debitor, termenul de 30 de zile este un termen prohibitiv, de așteptare, cererea de restituire a cauțiunii neputând fi admisă decât după expirarea acestui termen și condiționat de neexercitarea de către creditor a unei acțiuni de fond prin care să solicite repararea prejudiciului cauzat ca urmare a suspendării. Cu toate acestea, debitorul poate solicita restituirea cauțiunii de îndată ce hotărârea dată în litigiul de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu a devenit definitivă, în ipoteza în care creditorul declară în mod expres că nu solicită despăgubiri pentru prejudiciul creat ca urmare a admiterii cererii de suspendare a executării [art. 1064 alin. (2) teza finală C. pr. civ.]¹⁵.

În cazul în care creditorul formulează o cerere de obligare a debitorului la plata de despăgubiri pentru prejudiciul cauzat ca urmare a încuviințării măsurii suspendării, cauțiunea va rămâne consemnată până la soluționarea definitivă a acesteia, urmând a fi folosită pentru acoperirea acestor daune în cazul în care este admisă. În ipoteza respingerii cererii de acordare a despăgubirilor, cererea de restituire a cauțiunii poate fi formulată de debitor de îndată, termenul de 30 de zile nefiind, în această situație, aplicabil.

Deși se soluționează cu citarea părților, așa cum vom arăta și mai jos, cererea de restituire a cauțiunii este o cerere necontencioasă, deoarece nu presupune stabilirea unui drept potrivit față de o altă persoană, ci numai obținerea unei autorizații judecătorești. Instanța nu analizează o chestiune de fond, ci

¹⁴ Apreciem că termenul de 30 de zile este aplicabil numai în ipoteza în care cererea de suspendare a executării este admisă, însă ulterior acțiunea de fond privind desființarea titlului executoriu este respinsă, deoarece numai în această situație creditorul poate justifica existența unui prejudiciu cauzat de măsura suspendării. În cazul în care, prin hotărâre definitivă, titlul executoriu este desființat, dacă executarea silită a fost deja pornită, toate actele de executare sunt, ca regulă generală, desființate, potrivit art. 643 C. pr. civ., iar dacă procedura execuțională nu a fost încă declanșată, creditorul nu va mai putea solicita demararea acesteia. Prin urmare, având în vedere că scopul reglementării termenului de 30 de zile de la art. 1064 alin. (2) C. pr. civ. este acela de a da posibilitatea creditorului să formuleze acțiunea în despăgubire, înseamnă că, în cazul în care creditorul nu are deschisă calea unei astfel de acțiuni, nici termenul de 30 de zile nu își mai găsește justificare.

¹⁵ În practică, chiar dacă cererea de restituire a cauțiunii ar fi depusă înainte de expirarea termenului de 30 de zile, se pune în vedere creditorului să precizeze dacă înțelege să formuleze sau nu acțiune în vedere obligării debitorului la plata de daune, urmând ca soluția cererii de restituire să fie dată în funcție de răspunsul dat de creditor, respectiv de dovedirea de către acesta a depunerii cererii de despăgubiri în interiorul termenului de 30 de zile. Este de reținut că cererea de despăgubiri trebuie formulată de către creditor pe calea unei acțiuni separate, supusă regulilor de drept comun cu privire la determinarea competenței după valoare, aceasta nefiind de competența instanței de restituire a cauțiunii. A se vedea G. Boroi, M. Stancu, *op. cit.*, p. 1086, nota de subsol nr. 2.

numai îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 1064 alin. (2) C. pr. civ.¹⁶. Prin urmare, sub aspectul competenței instanței, sunt aplicabile dispozițiile art. 528 alin. (1) și art. 539 alin. (1) C. pr. civ.: cererea de restituire a cauțiunii va fi îndreptată la instanța competentă care a soluționat cererea de suspendare a executării și la care a fost depusă recipisa de consemnare a cauțiunii, nu de instanța în fața căreia a rămas definitivă hotărârea prin care a fost soluționată acțiunea de fond având ca obiect desființarea titlului executoriu. Sub acest aspect, trebuie avut în vedere că, așa cum am arătat și mai sus, cererea de suspendare poate fi formulată oricând în cursul judecării acțiunii de fond, inclusiv în fața instanțelor de control judiciar.

În ceea ce privește regimul procedural al cererii de restituire a cauțiunii, potrivit art. 1064 alin. (3) C. pr. civ., aceasta se soluționează cu citarea părților, în camera de consiliu¹⁷, printr-o încheiere supusă numai recursului la instanța ierarhic superioară, recurs care este suspensiv de executare. Încheierea are caracter definitiv numai în cazul în care este pronunțată de una dintre secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, în ipoteza în care suspendarea executării titlului a fost solicitată în cursul judecării recursului aflat pe rolul acesteia. Prin urmare, în toate celelalte cazuri, încheierea de soluționare a cererii este supusă recursului, iar în lipsa unei reglementări speciale termenul de recurs este cel de drept comun respectiv 30 de zile de la comunicarea încheierii¹⁸.

În ipoteza în care cererea de suspendare a executării este respinsă, potrivit art. 1064 alin. (4) C. pr. civ., instanța va dispune, din oficiu, și restituirea cauțiunii. Aceasta este principala consecință care rezultă din inaplicabilitatea art. 720 alin. (6) C. pr. civ. în cazul în care suspendarea executării este cerută nu în cadrul contestației la executare, ci în cadrul acțiunii de fond având ca obiect desființarea titlului. Dacă în ipoteza contestației la executare, așa cum am arătat și mai sus, cauțiunea rămâne blocată inclusiv în cazul în care cererea de suspendare este respinsă, în cazul respingerii cererii de suspendare întemeiată pe dispozițiile art. 638 alin. (2) C. pr. civ., cauțiunea urmează a fi restituită, din oficiu, debitorului, potrivit dispozițiilor de drept comun de la art. 1064 alin. (4) C. pr. civ., prin chiar încheierea prin care a fost respinsă cererea de suspendare. Din momentul în care

¹⁶ C. Irimia, *Comentariu la art. 1064 C. pr. civ.*, în V. M. Ciobanu, M. Nicolae (coordonatori), *Noul Cod de procedură civilă, comentat și adnotat, Vol. II – art. 527 – 1134*, Editura Universul Juridic, București, 2016, p. 1639.

¹⁷ Având în vedere că procedura de restituire a cauțiunii este una necontencioasă, sunt aplicabile, în completarea dispozițiilor art. 1064 alin. (3) C. pr. civ., cele de la art. 539 alin. (2) C. pr. civ. A se vedea, în acest sens, A. Constanda, *Comentariu la art. 1064 C. pr. civ.*, în G. Boro (coordonator), *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole, Vol. II. Art. 456-1134*, Editura Hamangiu, București, 2016, p. 981

¹⁸ *De lege ferenda*, apreciem că ar trebui reglementat un termen de recurs mai scurt, cu atât mai mult cu cât recursul este suspensiv de executare. Un termen mai scurt este justificat de faptul că cererea de restituire a cauțiunii este, așa cum am arătat, o procedură necontencioasă, care nu presupune o analiză de fond, ci numai obținerea unei autorizații judecătorești, analiza făcută de instanță rezumându-se la verificarea condițiilor prevăzute de art. 1064 alin. (2) C. pr. civ.

încheierea devine definitivă¹⁹, suma achitată de debitor cu titlu de cauțiune se consideră restituită acestuia. Aceasta înseamnă că, pentru a putea folosi cauțiunea în vederea recuperării creanței care izvorăște din titlul executoriu, creditorul ca putea să recurgă la poprirea acesteia, anterior pronunțării de către instanță a încheierii de respingere a cererii de suspendare. Executarea prin poprire a cauțiunii este posibilă deoarece, potrivit art. 1061 C. pr. civ., cauțiunea depusă în numerar poate fi urmărită de creditorii depunătorului în măsura în care urmează a-i fi restituită acestuia, iar potrivit art. 781 alin. (4) C. pr. civ., poprirea poate fi înființată și asupra creanțelor afectate de o condiție. Restituirea sumei achitată de debitor în vederea soluționării cererii de suspendare a executării titlului până la soluționarea acțiunii de fond constituie o veritabilă astfel de condiție, restituirea de către unitatea bancară a sumei depuse de debitor cu titlul de cauțiune fiind condiționată de un eveniment viitor și nesigur, anume soluția pe care instanța o va da cererii de suspendare a executării. Sub acest aspect, trebuie avute în vedere și dispozițiile art. 783 alin. (2) C. pr. civ. potrivit cu care în adresa de înființare a popririi se va menționa interdicția terțului poprit de a plăti debitorului sumele de bani pe care i le datorează sau pe care i le va datora în viitor²⁰.

Raportat la dispozițiile art. 1061 C. pr. civ., rezultă că suma achitată cu titlul de cauțiune nu va putea fi urmărită atât timp cât ea rămâne consemnată la dispoziția instanței, în vederea soluționării cererii de suspendare sau, după caz, în vederea recuperării de către creditor a daunelor cauzate ca urmare a admiterii cererii de suspendare. Dacă însă cererea de suspendare este respinsă și, potrivit art. 1064 alin. (4) C. pr. civ., cauțiunea este restituită debitorului, terțul poprit nu o va putea elibera acestuia, în cazul în care executorul judecătoresc înființase anterior poprirea asupra acesteia, în vederea recuperării creanței din titlu.

Desigur, aceeași este situația și în cazul în care a fost admisă cerere de suspendare, ulterior este respinsă acțiunea de fiind privind desființarea titlului executoriu, însă creditorul nu formulează cerere de despăgubire în termen de 30 de zile sau declară expres că nu solicită despăgubiri. Odată ce instanța dispune restituirea cauțiunii către debitor, dacă creditorul înființase anterior poprirea asupra acesteia, terțul poprit ca trebui să acționeze potrivit art. 783 alin. (2) C. pr.

¹⁹ În ceea ce privește încheierea de suspendare a executării, sunt aplicabile dispozițiile art. 719 alin. (6) C. pr. civ., respectiv acesta va putea fi atacată numai cu apel, iar dacă este pronunțată de curtea de apel, numai cu recurs, în termen de 5 zile de la pronunțare pentru partea prezentă la dezbateri, respectiv de la comunicare pentru partea care nu a fost prezentă la termenul la care au avut loc dezbaterile. În ceea ce privește suspendarea provizorie, art. 719 alin. (7) C. pr. civ. prevede că încheierea nu este supusă niciunei căi de atac, însă prin aceasta nu se poate dispune și restituirea cauțiunii, aceasta rămânând, în toate cazurile, consemnată în vederea soluționării cererii de suspendare, potrivit tezei finale a acestui alineat.

²⁰ Cu privire la posibilitatea urmăririi prin poprire a sumei consemnată cu titlul de cauțiune, a se vedea B. Dumitrache, *Poprirea înființată asupra cauțiunii depuse în vederea suspendării executării silită*, în E. Oprina, V. Bozeșan, *Executarea silită. Dificultăți și soluții practice*, Vol. 1, Editura Universul Juridic, București, 2016, pp. 540-548.

civ., adică de îndată ce s-a împlinit condiția suspensivă de care depindea restituirea către debitor a sumei să o indisponibilizeze și să o consemneze la dispoziția executorului judecătoresc, în termen de 5 zile, potrivit art. 787 alin. (1) pct. 1 C. pr. civ.

4. Concluzii

Dispozițiile art. 720 alin. (6) C. pr. civ. nu sunt aplicabile în cazul în care se solicită suspendarea executării până la soluționarea acțiunii de fond formulată în vederea desființării titlului executoriu, potrivit art. 638 alin. (2) C. pr. civ. În aceste condiții, restituirea cauțiunii se va face potrivit dispozițiilor de drept comun de la art. 1064 C. pr. civ. Principala consecință a acestui regim este că, spre deosebire de cauțiunea achitată pentru soluționarea cererii de suspendare în cadrul contestației la executare, care va rămâne consemnată până la soluționarea acesteia indiferent de soluția dată cererii de suspendare, putând fi folosită, în cazul respingerii contestației, pentru acoperirea inclusiv a creanței din titlu, în cazul cauțiunii achitată pentru suspendarea executării în condițiile art. 638 alin. (2) C. pr. civ., pentru a putea folosi această cauțiune în vederea recuperării creanței din titlu, creditorul va trebui să recurgă la poprire, având în vedere dispozițiile art. 1061 C. pr. civ., care permit creditorilor depunătorului să urmărească suma achitată cu titlul de cauțiune în măsura în care aceasta ar urma să îi fie restituită.

